

Megváltozott profilról, vásárlási szokásokról, termelői piacok térhódításáról, árakról, szezonálisról, jövő évi kilátásokról

Visszaesés a primőröknél, előretörés a fogyasztói piacon

Az ország kicsiben – aki nap mint nap kilátogat az egész éjszaka nyitva tartó Budapesti Nagyban Piacra (BNP), pontos képet kaphat arról, milyenek ma a vásárlói szokások, hol tartunk, és milyen igényeket kell kiszolgálni zöldség- és gyümölcsfronton. A pillanatnyi és a várható helyzetről beszélgettünk a szakértővel, a nagybani vezérigazgatójával, Házi Zoltánnal.

– A magyarországi alapanyag-ellátásnak mekkora területét jelenti a BNP? Nőtt, stagnál vagy csökkent az önökhöz járó vásárlói kör?

– A megnyitásunk óta – immár 21. éve – mindig is vezető szerepünk volt Budapest és vonzáskörzetének zöldség-gyümölcs ellátásában, és az országos áruelosztásban is meghatározó a feladatkörünk mind a mai napig. Persze az eltelt két évtized során mind a kínálati, mind a keresleti struktúra változott. A korábbi fogyasztói beszerzés eltolódott a nagybevásárlások, a hipermarketek irányába, elvonva ezzel a keresletet a kispiacon standoktól és zöldségüzletektől. A megváltozott igényekhez alkalmazkodva számos nagybani piacon működő vállalkozás beszállítói kapcsolatokat építettek ki a nagyobb üzletláncokkal. Mások a Horeca fokozódó érdeklődésére formálták át az utóbbi években vállalkozásuk profilját. Így a nagybani piac árukereskedelme is átstrukturálódott.

– Történt-e változás az eladói piacon? Van-e ma válsághelyzet a zöldség-gyümölcs fronton?

– Éves áruforgalmunk tekintetében alig, legfeljebb összetételében módosult a helyzet. Inkább a vásárlói szándékkal érkező kör összetétele és igényei változtak. A hozzánk beszállított árutömeg – a termelői felhozatal és a nagykereskedői árusítás mennyisége – évek óta kisebb ingadozásokkal változatlan: 430-440 ezer tonna. Azonban a vásárlási és fogyasztói szokások módosultak: a kis-

kereskedők – főleg a gazdasági válság óta – gyakrabban és kisebb tételekben vásárolnak, illetve az áruforgalom egy része üzletláncokba kerül beszállításra.

– Milyen termékből van túlkínálat? És mit keresnek a legtöbben?

– A drága egzotikumok, a télen is kapható nyári gyümölcsök, a korai primőr iránt csökkent a kereslet. Kevesebb vagy gyakran rendelés szerinti a különlegességek importja, a drágább – távoli származású – árut olcsóbb beszerzésű váltotta fel. A primőrfélék korai piacra lépését pedig a hazai termesztek is igyekeznek visszatartani, a fizetőképessé kereslethez igazítani.

– Változott-e idén a korábbi évekhez képest az export és import aránya?

– Az utóbbi években növekszik a vöröshagyma, burgonya importmennyisége, mindez a klasszikus importportékák (déli-gyümölcs, téli primőr) mellett. Az ipari feldolgozású zöldség-gyümölcs termésre nincs ráhatásunk, de minden bizonnyal kevesebb kerül a konzervgyárakba belőle, hiszen az idén érdemesebb a drágábban eladható friss gyümölcsöt a fogyasztóknak értékesíteni.

– Mi a véleménye az egyre gyorsabban és dinamikusabban terjedő termelői piacokról? Jelen-e konkurenciát önöknek?

– A kispiacon hálózat bővülése, a termelői árusítás növekedése nem írja felül a BNP kiemelten fontos, elosztó szerepét. Ahol kispiacon (östermelői) árusítás zajlik, ott olyan kiskereskedők is megjelennek előbb-utóbb, akik szélesebb kínálatlal egészítik ki a termelői árusítást. Ez pedig a mi vásárlói körünket is erősíti. Egyébként is a két típusú árusítási forma nem egymás ellen, hanem egymásra épülve lehet hatásos.

– Melyik mostanában a legkeresettebb alapanyag a horecások körében?

– Egyre nő a tisztított, konyhakész zöld-

félék iránti igény. Minden étkeztetési tevékenységet folytató, éttermi, nagykereskedelmi beszállító valamilyen forrásból beszerezve szállítja ezeket a termékeket.

– Történt-e változás a szezonális területén?

– A szezonális jellemzők is változó kategóriát jelentenek ma már. A szezon elhúzódása, az átfedések a már említett import kiegészítéseknek, illetve szezonális hírnökök jelenlétének tudható be. A hazai termékek megjelenését, de gyakran szezonzárását is az import készíti elő vagy zárja le. Ennek megvan a hazai portékára nézve is a haszna. Az természetesen előfordul, hogy egyszerre van jelen ugyanazon áruból magyar és külföldi. Ha ebből valamilyen kínálati konfliktus adódna, azt az aktuális kereslet feloldja.

– Jövőre vajon milyen lesz az alapanyag-helyzet?

– A jóslatokkal óvatos lennék, mivel a természeti beruházások, a várható terméshozam – nos, nem egészen a mi szakterületünk... Annyit azonban – saját felméréseinkre alapozva – elmondhatok, hogy a nálunk árusító termelők közül vannak olyanok, akik igyekeznek a természeti lehetőségeiket modernizálni, fejleszteni, bővíteni, de sajnos ezek a gazdák vannak kevesen.